

T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1982/320
KARAR NO : 1983/570

K A R A R

ÖZET : Sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin bulunmakla birlikte, 1402 sayılı yasa'nın değişik 13.maddesindeki süre ve bağlantı koşullarını içermeyen suçlara ait davanın Adli Yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

Davacı : K.H.

Sanıklar : Dursun Sabır ve arkadaşları

O L A Y : 15-6-1970 günü sanıkların; Sendikalar Kanununun protesto amacıyla DİSK'e bağlı Maden-İş Sendikasının düzenlediği izinsiz ve kanunsuz gösteri yürüyüşüne katıldıkları ve 171 sayılı yasa'ya aykırı davrandıkları ileri sürülerek eylemlerine uyan aynı yasa'nın 18.maddesine göre cezalandırılmaları istemiyle Üsküdar C.Savcılığı'nca haklarında kamu davası açılmıştır.

Üsküdar Asliye Ceza Mahkemesi: 10-7-1970 gününde, 1970/395-484 sayı ile; Örfi İdare Kanununun 8.maddesine göre, davada mahkemelerinin görevsizliğine karar vermiş,

İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Savcılığı: aynı suçtan dolayı sanıklar hakkında sıkıyönetim askeri mahkemesine iddianame ile kamu davası açmış,

İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Nolu Askeri Mahkemesi: 17-9-1970 gününde, 1970/12-36 sayı ile; sıkıyönetimin kalkması nedeniyle mahkemelerinin görevi sona ermiş olmakla görevsizlik kararı vermiştir.

Bu kez, dosyanın intikal ettiği Kadıköy Asliye Ceza Mahkemesi: 24-5-1971 gününde, 1970/1199, 1971/510 sayı ile; yeniden sıkıyönetim ilân edildiğinden 1402 sayılı yasa'nın 15.ve 23.maddelerine göre görevsizlik kararı vermiştir.

İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Nolu Askeri Mahkemesi: 29-5-1972 gününde, 1972/43-56 sayı ile; atılı suç, sıkıyönetim ilânını gerektiren fiillerden olmamakla ve bağlantı koşulunu içermemekle yeniden görevsizlik kararı vermiştir.

Adli ve Askeri Yargı yerlerinin görevsizlik kararları nedeniyle oluşan olumsuz görev uyuşmazlığının çözümü için, o tarihlerde Anayasa'nın 142.maddesine göre Uyuşmazlık Mahkemesi kurulmadığından, dosya bekletilmiş, 4.Kolordu Komutanlığı nezdinde kurulu sıkıyönetim askeri savcılığının 5-4-1982 günlü, 1982/23 sayılı yazısı ile dosya mahkememiz'e gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE : Türk Ulusu adına Yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü; Servet Tüzün'ün Başkanlığı'nda, Y.İsmet Ayer, Ali Suat Erkoç, Mustafa Aksoy, Necati Karakış, Osman Kayacan ve Ergun Argon'un katılmaları ile yaptığı, 31-10-1983 günlü toplantıda, geçici raportör Danıştay Tetkik Hakimi M.İlhan Dinç'in raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; toplantıya, Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Durmuş Ganioglu ile Askeri Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Ferhat Ferhanoğlunun Adli Yargı yerinin görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü.

.../...

Olumsuz görev uyuşmazlığı öncelikle, Üsküdar Asliye Ceza Mahkemesi ile İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Nolu Askeri Mahkemesi'nin ilk görevsizlik kararları nedeniyle doğmuş, bu çözümlenmeden bu kez, Kadıköy Asliye Ceza Mahkemesi ile İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Nolu Askeri Mahkemesi yeniden görevsizlik kararları vererek yeni bir görev uyuşmazlığının doğmasına neden olmuşlardır. Bu bakımdan olumsuz görev uyuşmazlığının çözümünde dört ayrı görevsizlik kararının gözönünde bulundurulması gerekir.

Suç, 15-6-1970 günü İstanbul'da işlenmiştir.

Daha önce ilân olunan sıkıyönetim döneminde işlenen suçlarla ilgili ve henüz sonuçlanmayan davaların hangi yargı merciinde görüleceğinin tayininde; son sıkıyönetim ilân kararında yer alan ilân nedenlerinin ve halen yürürlükte olan 1402 sayılı yasa'nın görevle ilgili maddelerinin gözönünde bulundurulması suretiyle dava konusu olayın değerlendirilmesi gerekir.

İncelenen dosya içeriğinden, sanığa atılı suçun nitelik ve işleniş biçimine ve sanıkta bulunan broşür içeriğine göre, suç sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin bulunmaktadır.

Ancak suç, son sıkıyönetim ilânından üç aydan daha önce işlendiğinden ve sıkıyönetim mahkemelerinin el koyduğu davalarla genel ve ortak amaç içinde örgütsel ve organik bağlantılı olarak işlendiğini gösteren dosyada yeterli kanıt bulunmadığından, 1402 sayılı yasa'nın 13/a-b. maddesindeki süre ve bağlantı koşulları gerçekleşmemiştir.

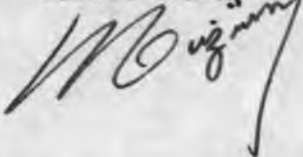
Her ne kadar; sanık DİSK üyesi ve DİSK hakkında şu anda sıkıyönetim askeri mahkemelerince elkonulmuş dava var ise de; sanığa atılı suç ile ilgili dava ile şu anda DİSK hakkında sıkıyönetim mahkemelerince elkonulmuş dava arasında yasa'nın öngördüğü biçimde bir bağlantıdan da söz edilemez.

Bu nedenlerle, davanın Adli Yargı yerinde görülmesine ve Üsküdar Asliye Ceza Mahkemesi'nin 10-7-1970 günlü, 1970/395-484 sayılı görevsizlik kararı ile görev uyuşmazlığı ~~neticesinde~~ çözümlenmeden davaya bilâhare devam eden Kadıköy Asliye Ceza Mahkemesi'nin 24-5-1971 günlü, 1970/1199, 1971/510 sayılı görevsizlik kararlarının yasa ve yöneme aykırılığı nedeniyle kaldırılmasına karar verilmelidir.

SONUÇ : Anlaşmazlığın, niteliğine göre Adli Yargı yerinde çözülmesi gerektiğine, bu nedenle, Üsküdar Asliye Ceza Mahkemesi'nin 10-7-1970 günlü, 1970/395-484 sayılı görevsizlik kararı ile Kadıköy Asliye Ceza Mahkemesi'nin 24-5-1971 günlü, 1970/1199, 1971/510 sayılı görevsizlik kararlarının kaldırılmasına, 31-10-1983 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

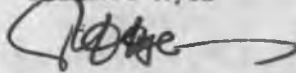
Başkan

Servet Tüzün

Uye

Y. İsmet Ayer

Uye

Ali Suat Erkoç

Uye

Mustafa Aksoy

Uye

Necati Karakış

Uye

Osman Kayacan

Uye

Ergun Argon

